

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2027 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____
обов'язкова

(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021/ 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“27” серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна Алексеева, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого
(магістерського) рівня

(підпис)

Ірина ЗАСТАВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА - БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Проблеми національної та регіональної безпеки» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти наукових поглядів на процес формування системи національної та регіональної безпеки, розуміння основних елементів системи, а також розвиток здатності до об'єктивної оцінки, прогнозування та вирішення проблем національної та регіональної безпеки.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

- формування наступних фахових компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики

СК2. Здатність прийняти обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації

СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи регіональних інтеграційних процесів

СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій у сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення національної та регіональної безпеки

СК16. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
5-й	-й
Семестр	
9-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
88 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані програмні результати навчання

РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики

РН4. Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня

РН7. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем

РН12. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

РН13. Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики

РН16. Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки

РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів

і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем

РН20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

РН21. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток

РН22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Концептуальні засади національної та регіональної безпеки

Тема 1. Теоретичні аспекти національної та регіональної безпеки

Визначення понять «національна і регіональна безпека». Складові національної безпеки: політична, економічна, військова, гуманітарна, екологічна, інформаційна та демографічна безпека. Основні поняття та категорії національної безпеки. Методологічні аспекти дослідження національної безпеки. Основні види та принципи національної та регіональної безпеки. Основні нормативно-правові документи про забезпечення національної і регіональної безпеки. Статут ООН 1945 р., Брюссельський договір 1948 р. про створення спільної системи оборони західноєвропейських держав. Вашингтонський договір 1949 р. про колективну оборону країн Північноатлантичного регіону. Загальна декларація ООН. Гельсінський заключний акт наради з безпеки та співробітництва в Європі та його міжнародне значення.

Тема 2. Система національної та регіональної безпеки

Зовнішньополітична основа національної та регіональної безпеки. Єдність світу в його різноманітності. Права держав. Логіка військово-силового мислення і фактору сили у міжнародних відносинах Європи. Відмова від силових засобів вирішення міжнародних суперечностей як імператив сучасного світового розвитку. Економіка конверсії як історична реальність нашого часу. Національна і регіональна безпека європейських держав і проблеми гуманітарного характеру. Свободи і права людини. Інші складові національної та регіональної безпеки: екологія, демографія, стихійні лиха, епідемії тощо. Геоінформаційні технології і системи – якісно новий технологічний інструмент аналізу проблем національної і регіональної безпеки.

Розділ 2. Основні проблеми та загрози національної та регіональної безпеки

Тема 3. Регіональні конфлікти як загроза міжнародній безпеці

Внутрішньо- і міждержавні конфлікти в системі регіональної безпеки. Механізми та шляхи мирного розв'язання конфліктів у системі регіональної безпеки. Тероризм як виклик часу. Організований тероризм, його причини, суть, наслідки. Чинники посилення діяльності радикальних ісламських формувань. Підвищення небезпеки техногенних катастроф, поширення зброї масового знищення, незаконної торгівлі людьми та наркоторгівлі як наслідок діяльності організованого міжнародного тероризму. Інформаційні загрози. Типи і види інформаційної зброї. Інформаційні війни. Міжнародно-правова база забезпечення інформаційної безпеки. Інформаційна сфера системи національної та регіональної безпеки. Основні загрози національній безпеці України в інформаційній сфері та шляхи їх запобігання та нейтралізації. Сучасний стан міжнародної правової бази в інформаційній сфері.

Регіональний сепаратизм: сутність, причини виникнення (соціально-економічні, політичні, етнічні, релігійні та інші), наслідки, шляхи та методи розв'язання. Регіональний сепаратизм на пострадянському просторі. Регіональний сепаратизм у країнах Західної Європи.

Тема 4. Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки

Діяльність України в ООН, ОБСЄ, РЄ. Україна та ОБСЄ в контексті трансформації системи міжнародної безпеки. Діяльність української дипломатії щодо вдосконалення в рамках ООН механізмів національної та регіональної безпеки. Розв'язання міждержавних суперечностей без застосування силових методів.

Співробітництво України в системі НАТО як фактор зміцнення миру на континенті. Комітет Україна – НАТО. Хартія про особливе партнерство між Україною і НАТО (1997). Державна програма співробітництва з НАТО в галузі зміцнення регіональної безпеки. Участь України у міжнародних миротворчих операціях. Боротьба з тероризмом. Порядок доступу та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України. Нормативно-правове регулювання миротворчої діяльності України: національний та міжнародний контекст. Військово-політичне та воєнно-технічне співробітництво України з сусідніми державами. Проблемні питання оборонної політики України в контексті нових викликів і загроз національній безпеці.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Концептуальні засади національної та регіональної безпеки												
Тема 1. Теоретичні аспекти національної та регіональної безпеки	30	4	4			22						
Тема 2. Система національної та регіональної безпеки	30	4	4			22						
Разом за розділом 1	60	8	8			44						
Розділ 2. Основні проблеми та загрози національної та регіональної безпеки												
Тема 3. Регіональні конфлікти як загроза міжнародній безпеці	30	4	4			22						
Тема 4. Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки	30	4	4			22						
Разом за розділом 2	60	8	8			44						
Усього годин	120	16	16			88						

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні аспекти національної та регіональної безпеки	4
2	Система національної та регіональної безпеки	4
3	Регіональні конфлікти як загроза міжнародній безпеці	4
4	Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки	4
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Теоретичні аспекти національної та регіональної безпеки <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити та поглибити знання з питань теми та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття; підготувати доповіді на визначену тему та презентації (на вибір). 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Проблеми національної та регіональної безпеки», Moodle. Тема 1. URL : https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5091 2. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол.: В. І. Абрамов., Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук; за заг.ред. Г. П. Ситника. Київ: НАДУ, 2016. 784 с. 3. Алексєєва Т. І. Загрози та пріоритети впливу глобалізаційних процесів на фінансовий стан України: колективна монографія / за наук. ред. к.е.н., проф. Квасній Л. Г., к.е.н., доц. Татомир І. Л. Трускавець : Посвіт, 2020. С. 295-304. URL: https://mauptruskavets.in.ua/vydannya-institutu/monografiyi/osoblyvosti-sotsialno-ekonomichnogo-postupu-natsionalnoyi-ekonomiky-v-umovah-informatsijno-tehnologichnyh-vyklykiv/	22
2	Система національної та регіональної безпеки <i>Завдання:</i> За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу, Internet-ресурсів, вивчити питання теми та поглибити знання з визначення особливостей національної та регіональної безпеки. Підготуватись до тестування на практичному занятті. 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Проблеми національної та регіональної безпеки», Moodle. Тема 2. URL : https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5091 2. Шкарлет С.М. Еволюція категорії «безпека» в науковому та економічному середовищі. <i>Формування ринкових відносин</i>. 2007. № 6. С. 7–12. 3. Алексєєва Т. І. Роль міжнародних організацій у трансформації системи економічної безпеки держави. Міжнародні економічні відносини та національна економічна діяльність: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку : колективна монографія / кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2021. С. 46-52.	22
3	Регіональні конфлікти як загроза міжнародній безпеці <i>Завдання:</i> Ознайомитись з лекційним матеріалом, навчальною літературою, періодичними виданнями. Звернути на увагу на фахові	22

	журнали для виявлення проблем виникнення регіональних конфліктів. Підготувати інформаційні повідомлення, презентації доповідей на визначену тему (на вибір). Підготуватись до тестування. 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Проблеми національної та регіональної безпеки», Moodle. Тема 3. URL : https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5091. 2. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму: Міжнародний документ від 16.05.2005. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_712 3. Aleksieieva Tetiana, Tolsta Marharyta. Crisis face of migration: new challenges for european countries. <i>Three Seas. Economic Journal</i>. Vol. 1, No. 4, 2020. P. 9-12. URL: http://www.baltijapublishing.lv/index.php/threeseas/article/view/965	
4	Україна як складова системи регіональної та глобальної безпеки <i>Завдання:</i> ознайомитись з різними базами даними, в тому числі офіційною статистикою для можливого збору даних. Опрацювати лекційний матеріал, навчальну літературу, провести аналіз періодичних видань. Розв'язати письмово ситуаційне завдання. Підготуватись до тестування. 1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Проблеми національної та регіональної безпеки», Moodle. Тема 4. URL : https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5091 2. Алексєєва Т. І., Пущаєнко О. С., Ковалевська К. К. «Нове обличчя» міжнародного тероризму в період пандемії COVID-19. <i>Гілея: науковий вісник</i>. К. : «Видавництво «Гілея», 2021. Вип. 161 (№ 3-4). Ч. 3. Політичні науки. С. 7-12. 3. Alekseeva T., Burmaka T., Myronyuk M., Kulykovska D. Cybersecurity as an innovative influence factor on international relations. Science and innovation: materials of the international scientific-practical conference, с. Steyr, Austria, 30.05.2019 y. P. 28-31. URL: http://conferencii.com/files/archive/2019-05.pdf	22
	Разом	88

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації тощо.

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП наведено в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Проблеми національної та регіональної безпеки»

Шифр ПРН (від- повідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1	<i>Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики</i>	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
РН4	<i>Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня</i>	Лекція, виконання творчих завдань у командах, симуляції, проведення анкетування, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; тестових завдань, розв'язування аналітичних задач, оцінювання роботи над аналітичними матеріалами
РН7	<i>Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав</i>	Робота в командах, з робота аналітичними матеріалами, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, застосування системного підходу до дослідження проблем міжнародної та національної безпеки держави
РН8	<i>Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав</i>	Робота в командах, з робота вторинними даними, симуляції, «Фокус-групи», експеримент, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, роботи учасників під час симуляцій. виконання ситуаційних завдань
РН9	<i>Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові,</i>	Лекція, виконання творчих завдань у командах,	Визначення та оцінювання ризиків (політичних,

	<i>суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку</i>	презентація результатів досліджень	економічних тощо) у міжнародних відносинах
PH10	<i>Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем</i>	Аналіз міжнародних ситуацій, виконання творчих завдань у командах, симуляції, оцінювання отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, ситуаційні завдання щодо зовнішньополітичних проблем
PH12	<i>Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій</i>	Пошук джерел інформації (аналітичні довідки), проведення аналізу міжнародних подій, підготовка презентацій	Оцінювання результатів; тестові завдання, розв'язування аналітичних задач, оцінювання роботи над аналітичними матеріалами
PH13	<i>Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики</i>	Робота у командах експеримент, презентація результатів досліджень	Оцінювання навчальних досягнень, обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми зовнішньої політики
PH16	<i>Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки</i>	Робота в командах, робота з аналітичними матеріалами, презентація результатів досліджень	Проведення комплексного аналізу сучасних безпекових стратегій, оцінювання результатів аналізу
PH19	<i>Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем</i>	Надання зворотного зв'язку в ході дискусії, виконання творчих завдань у командах, симуляції, проведення анкетування, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів; розв'язування аналітичних задач, оцінювання роботи над аналітичними матеріалами
PH20	<i>Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій</i>	Проведення семінару-дискусії, презентації результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, застосування системного підходу до дослідження

			проблем міжнародних відносин
РН21	<i>Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток</i>	Виконання творчих завдань у командах, колективне обговорення рішення (кейс-метод)	Розв'язування аналітичних задач, прогнозування подальшого особистого професійного розвитку
РН22	<i>Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності</i>	Проведення мозкової атаки, аналіз отриманих результатів	Оцінювання виконання творчих завдань, робота учасників під час симуляцій

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни «Проблеми національної та регіональної безпеки» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування тощо.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи ЗВО;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок проводити фокус-групи, складати анкети, збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному

(семінарському) занятті ЗВО може отримати від 1 до 5 балів. Максимально ЗВО може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Поточний контроль, з них:

- 30 балів – поточний контроль знань;
- 30 балів – активна робота на семінарських (практичних) заняттях.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Кожен з білетів містить 2 теоретичні питання та тестування. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше та друге теоретичне питання, дорівнює 25 балів, за тестування - 15 балів.

Теоретичне питання – 10 балів.

Творче завдання – 15 балів.

Тести – 15 балів (6 тестових завдань x 2,5 бали).

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн до окремих тем	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу.	0,2
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3
Робота над проєктними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	1
За теоретичне питання екзаменаційного білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	10-15
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування.	12-9
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.	7-11

	здобувач розкрив питання частково, у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	0-6
--	--	-----

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	
T1	T2	T3	T4				
15	15	15	15	-	-	60	100 (min– 50)

T1, T4 ... – теми розділів.

Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.
Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексєєва Т. І. Дистанційний курс «Проблеми національної та регіональної безпеки». URL : <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5091>
2. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол.: В. І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянчук ; за заг.ред. Г.П. Ситника. Київ: НАДУ, 2016. 784 с.
3. Алексєєва Т. І. Роль міжнародних організацій у трансформації системи економічної безпеки держави. Міжнародні економічні відносини та національна економічна діяльність: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку : колективна монографія / кол. авторів. Полтава: ПП «Астроя», 2021. С. 46-52.
4. Алексєєва Т. І. Міжнародні організації: сучасні пріоритети та нові виклики в системі міжнародної інформаційної безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Вип. 34. 2020. С. 9-13. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/34_2020ua/3.pdf
5. Алексєєва Т. І. Загрози та пріоритети впливу глобалізаційних процесів на

фінансовий стан України: колективна монографія / за наук. ред. к.е.н., проф. Квасній Л. Г., к.е.н., доц. Татомір І. Л. Трускавець : Посвіт, 2020. С. 295-304. URL: <https://mauptruskavets.in.ua/vydannya-institutu/monografiyi/osoblyvosti-sotsialno-ekonomichnogo-postupu-natsionalnoyi-ekonomiky-v-umovah-informatsijno-tehnologichnyh-vyklykiv/>

6. Алексеева Т. І. Аналіз впливу глобальних проблем людства на економіку країн в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2017. № 13. С. 35-42. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/7.pdf

7. Алексеева Т. І., Пушаєнко О. С., Ковалевська К. К. «Нове обличчя» міжнародного тероризму в період пандемії COVID-19. *Гілея: науковий вісник*. К. : «Видавництво «Гілея», 2021. Політичні науки. Вип. 161 (№ 3-4). Ч. 3. С. 7-12.

8. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник К. : НУОУ ім. Івана Черняховського, 2020. 328 с.

9. Aleksieieva Tetiana, Tolsta Marharyta. Crisis face of migration: new challenges for european countries. *Three Seas Economic Journal*. Vol. 1, No. 4, 2020. P. 9-12. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/threeseas/article/view/965>

10. Alekseeva T., Burmaka T., Myronyuk M., Kulykovska D. Cybersecurity as an innovative influence factor on international relations. Science and innovation: materials of the international scientific-practical conference, с. Steyr, Austria, 30.05.2019 y. P. 28-31. URL: <http://conferencii.com/files/archive/2019-05.pdf>

11. Schneider F., Buehn A., Montenegro C. Shadow Economies All over the World: New Estimates for 162 Countries from 1999 to 2007. URL: <http://www.econ.jku.at/members/Schneider/>

12. Calvo G. A. Monetary Policy Challenges in Emerging Markets: Sudden Stop, Liability Dollarization, and Lender of Last Resort // NBER Working Papers. 2006.

13. Gray C. S. War, peace and international relations: an introduction to strategic history. N.Y.: Routledge, 2007. 306 p.

14. Wilkinson P. International Relations: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2007. 144 p.

15. Shadow Economies all over the World: New Estimates for 162 Countries from 1999 to 2007 this version as of June 8, 2010. URL: <http://corruptionresearchnetwork.org/datasets/shadow-economies-all-over-the-world-newestimates-for-162-countries-from-1999-to-2007>

Допоміжна

16. Генеральная Ассамблея ООН 27 марта 2014 года. Резолюция 68/262. Территориальная целостность Украины. URL : <http://daccess-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N13/455/19/PDF/N1345519.pdf?OpenElement>

17. Конвенція про кіберзлочинність: Міжнародний документ від 23.11.2001. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_575

18. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму: Міжнародний документ від 16.05.2005. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_712

19. Алексеева Т. І., Гончарук К. О. Міжнародні відносини між країнами Люблінського трикутника – новий формат співпраці крізь призму історичного минулого. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. Випуск № 2 (119). 2021. С. 11-14. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/2_2021/4.pdf

20. Алексеева Т. І. Еволюція міграційних процесів крізь призму теорії міжнародних відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 24. Ч. 1. С. 10-13. Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25407>

21. Європейська та євроатлантична інтеграція: Навч. посіб. / за заг. ред. О.М.

Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.

22. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.

23. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І.Рогача. К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. 616 с.

24. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2012. 256 с.

25. Шкарлет С.М. Еволюція категорії «безпека» в науковому та економічному середовищі. *Формування ринкових відносин*. 2007. № 6. С. 7–12.

26. Барановський О. І. Економічна безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): Монографія. К.: КНЕУ, 2004. 759 с.

27. Council conclusions on the Review of the European Neighbourhood Policy. URL: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/14-conclusions-european-neighbourhood/>

28. Declaration of the Countries of the Community of Democratic Choice. URL: <https://wikileaks.wordpress.com/2005/11/07/05tbilisi2897-declaration-of-the-countries-of-the-community-of/>

29. European Parliament resolution of 20 January 2011 on an EU Strategy for the Black Sea (2010/2087(INI)). URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0025+0+DOC+XML+V0//EN9>

30. European Parliament Resolution on a Black Sea Regional Policy Approach. – Brussels, 17 January 2008. URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2008-0017&language=EN>

31. Ferrero-Waldner B. Black Sea Synergy: the EU's approach to the Black Sea region. Black Sea Synergy Ministerial Meeting, Kiev, 2008. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-08-77_en.htm

32. NATO Parliamentary Assembly Resolution 411 on Supporting Ukraine's Sovereignty and Democracy // NATO official web-page. URL : <http://www.natopa.int/default.asp?SHORTCUT=3600>

33. Regulation (EU) No 230/2014 of the European Parliament and of the Council of 11 March 2014 establishing an instrument contributing to stability and peace. URL: http://ec.europa.eu/dgs/fpi/documents/140311_icsp_reg_230_2014_en.pdf

34. Report of the Implementation of the European Security Strategy: Providing Security in a Changing World. URL: www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/reports/104630.pdf

35. Strengthening Europe's place in the world: An external budget for 2014-2020 to respect EU commitments and promote shared values. URL : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1510_en.htm?locale=en

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

36. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. URL : <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint>

37. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. URL : <http://international-relations.knukim.edu.ua/>

38. Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки. URL : <http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/ir-ps>

39. Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України. URL : <http://www.iweir.org.ua>

40. Інститут Євро-Атлантичного співробітництва. URL : <http://www.ieac.org.ua>

41. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL : <http://www.ucerps.org>.
42. Український центр політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua>.

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Проблеми національної та регіональної безпеки», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5091>

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20_____/20_____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Голова науково - методичної комісії _____ факультету

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.